

พระราชบัญญัติ
 เหยี่ยราชรุจิ รัชกาลที่ ๕
 พ.ศ. ๒๕๐๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒
 เป็นปีที่ ๑๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
 พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีเหยี่ยราชรุจิรัชกาลปัจจุบันขึ้น
 ไว้สำหรับพระราชทานเป็นเครื่องหมายแห่งพระมหากษัตริย์
 ธิคุณตามพระราชอัธยาศัย

เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๓ มีนาคม ๒๕๐๒

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๐๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เหรียญราชรุจิมี ๒ ชนิด ชนิดหนึ่งเรียกว่า เหรียญราชรุจิทอง และอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า เหรียญราชรุจเงิน ลักษณะแห่งเหรียญราชรุจิตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหรียญกลมแบนทำด้วยเงินกาไหล่ทองชนิดหนึ่ง และทำด้วยเงินอีกชนิดหนึ่ง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ เซนติเมตร ด้านหน้ามีพระบรมรูปรัชกาลปัจจุบันครึ่งพระองค์ ทรงหันพระพักตร์ทางเบื้องขวา มีอักษรจารึกอยู่ริมขอบว่า ภูมิพล ปรมราชาธิราช ด้านหลังมีรูปจักร กลางวงจักรจารึกอักษรว่า ราชรุจिया ที่นั่นมีที่ มีห่วงห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓๔ มิลลิเมตร สีเหลือง ริมสีขาว ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย สำหรับพระราชทานสตรี ใช้ห้อยกับแพรแถบ ผูกเป็นรูปแมลงปอ ใช้ประดับเสื้อที่หน้าซ้าย

เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๓ มีนาคม ๒๕๐๒

มาตรา ๔ เหยื่อยุณพระราชทานเป็นเครื่องหมายแห่งพระมหากษัตริย์คุณตามพระราชอัชฌาศัย และพระราชทานเป็นสิทธิ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานล่วงลับไปแล้วก็ให้ตกทอดแก่ทายาท เพื่อรักษาไว้เป็นที่ระลึกในวงศ์ตระกูลสืบไป แต่ไม่มีสิทธิที่จะประดับเหยื่อยุณ ถ้าผู้ได้รับพระราชทานก็คิดทายาทก็ดี กระทำความผิดร้ายแรง หรือประพฤติตนไม่สมควรก็ อาจทรงเรียกคืนได้

มาตรา ๕ ผู้ได้รับพระราชทานเหยื่อยุณจะเขียนอักษรย่อไว้ท้ายชื่อ ก็ให้เขียนดังนี้

ผู้ได้รับพระราชทานเหยื่อยุณราชรุจิตอง ให้เขียนว่า
ร.จ.ท. ๕

ผู้ได้รับพระราชทานเหยื่อยุณราชรุจิจเงิน ให้เขียนว่า
ร.จ.ง. ๕

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติ
นี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถ. กิตติขจร

รองนายกรัฐมนตรี

เล่ม ๑๖ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๓ มีนาคม ๒๕๐๒

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ
 เกรียณราชรุจิ เป็นเกรียณด่อนพระองค์อย่างหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระ
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชดำริสร้างขึ้นเป็นประติมากรรม
 พระราชทานแล้วแต่จะทรงพระราชดำริเห็นสมควร ต่อมาในรัชสมัยของ
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปก
 เกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ได้ทรงอนุโลมสร้างเกรียณราชรุจิขึ้นพระราชทาน
 เป็นประเพณีสืบมา ทรงเป็นแบบอย่างอันดี จึงเป็นการสมควรที่จะสร้าง
 เกรียณราชรุจิรัชกาลปัจจุบันขึ้นสำหรับพระราชทานเป็นเครื่องหมาย
 แห่งพระมหากรุณาธิคุณตามพระราชอัชฌาศัย